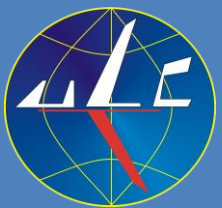

Krajowa Konferencja Bezpieczeństwa
w Lotnictwie Cywilnym
16 - 17 LISTOPADA 2021 r.

**Usługi lotnicze, przewóz lotniczy i wykonywanie
lotów nocnych przy użyciu urządzeń latających
innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie,
motolotnie i spadochrony.**

Podstawa prawna wykonywania lotów urządzeniami latającymi.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA TRANSPORTU, BUDOWNICTWA I GOSPODARKI
MORSKIEJ
z dnia 26 marca 2013 r.
w sprawie wyłączenia zastosowania niektórych przepisów
ustawy – Prawo lotnicze do niektórych rodzajów
statków powietrznych oraz określenia warunków i
wymagań dotyczących używania tych statków**

Podstawa prawna wykonywania lotów urządzeniami latającymi.

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY
z dnia 3 lipca 2019 r.**

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra
Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej
w sprawie wyłączenia zastosowania niektórych przepisów
ustawy – Prawo lotnicze do niektórych rodzajów
statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań
dotyczących używania tych statków.
(Dz. U. z 2019 r. poz. 1497)**

Rozporządzenie wyłączające z art.33 ust. 2 i 4

§ 4. 1. Szczegółowe warunki i wymagania dotyczące używania statków powietrznych są określone dla:

- 1) lotni – w załączniku nr 1 do rozporządzenia;**
- 2) paralotni – w załączniku nr 2 do rozporządzenia;**
- 3) motolotni – w załączniku nr 3 do rozporządzenia;**
- 4) spadochronów, w tym spadochronowych systemów ratowniczych – w załączniku nr 4 do rozporządzenia;**
- 5) urządzeń latających innych niż wymienione w pkt 1–4 – w załączniku nr 5 do rozporządzenia;**
- 5a) urządzeń latających i statków powietrznych klasy spadochron ratowniczy (...)** w zakresie zdolności do lotu;
- (...)**

Rozporządzenie wyłączające z art.33 ust. 2 i 4

Załącznik nr 5

**WARUNKI I WYMAGANIA DOTYCZĄCE UŻYWANIA URZĄDZEŃ LATAJĄCYCH
INNYCH NIŻ LOTNIE, PARALOTNIE, MOTOPARALOTNIE, MOTOLOTNIE I
SPADOCHRONY.**

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Czy jest możliwe świadczenie przewozu lotniczego przy użyciu przy użyciu omawianych urządzeń?

Zgodnie z art. 2 ustawy Prawo lotnicze:

13) przewozem lotniczym jest lot lub seria lotów, w których przewozi się pasażerów, towary lub pocztę, za wynagrodzeniem, w tym na podstawie umowy o czasowym oddaniu lub wzięciu statku powietrznego do używania.

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

§ 2.

1. Wyłącza się zastosowanie przepisów ustawy w zakresie art. 31, art. 32, rozdziału 2 w dziale III, art. 45, art. 46 ust. 2, art. 48, art. 49, art. 52, art. 53, art. 53c oraz art. 160 ust. 3 pkt 6 do:

1) statków powietrznych klasy urządzenia latające określonej w przepisach rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 7 sierpnia 2013 r. w sprawie klasyfikacji statków powietrznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1568), zwanych dalej „urządzeniami latającymi”, z wyjątkiem samolotów, śmigłowców, balonów i szybowców używanych w celach związanych z wykonywaniem przewozu lotniczego;

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Ustawa Prawo lotnicze

Art. 31.

1. Do wykonywania lotów w przestrzeni powietrznej dopuszcza się, z zastrzeżeniem art. 33 ust. 2, wyłącznie cywilne statki powietrzne:

- 1) wpisane do polskiego lub obcego rejestru cywilnych statków powietrznych;**
- 2) mające wymagane znaki rozpoznawcze;**
- 3) posiadające zdolność do lotów, potwierdzoną odpowiednimi dokumentami, z zastrzeżeniem art. 50 ust. 1.**

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Załącznik nr 5

3.2. Podmiot wykonujący przewóz lotniczy lub świadczący usługi lotnicze przy wykorzystaniu urządzeń latających zgłasza podmiotowi nadzorującemu rozpoczęcie oraz zakończenie działalności oraz przedkłada informacje obejmujące:

- 1) oznaczenie podmiotu – imię i nazwisko, nazwę lub firmę w przypadku przedsiębiorcy,**
- 2) adres korespondencyjny,**
- 3) numer identyfikacji podatkowej NIP,**
- 4) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym albo w innym właściwym rejestrze, o ile przedsiębiorca taki numer posiada,**

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

- 5) rodzaj prowadzonej działalności,**
- 6) typ, model lub nazwę i znaki rozpoznawcze dotyczące użytkowanych urządzeń latających,**
- 7) obszar działalności,**
- 8) kopię ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywanej działalności**
 - wraz z deklaracją o obowiązku aktualizacji danych, o których mowa w ppkt 1–8.**

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.

Ustawa Prawo lotnicze

Art. 209. 1. Przewoźnicy lotniczy i użytkownicy statków powietrznych są obowiązani do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z prowadzoną przez nich działalnością lotniczą zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 785/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wymogów w zakresie ubezpieczenia w odniesieniu do przewoźników lotniczych i operatorów statków powietrznych (Dz. Urz. UE L 138 z 30.04.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 8, str. 160), z zastrzeżeniem przepisów wydanych na podstawie art. 33 ust. 2.

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.

Konieczne jest przedstawienie polisy OC zgodnej z Art. 6 i 7 Rozporządzenia (WE) nr 785/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wymogów w zakresie ubezpieczenia w odniesieniu do przewoźników lotniczych i operatorów statków powietrznych obejmującej:

nazwę użytkownika, typ i znaki rozpoznawcze użytkowanego urządzenia oraz rodzaj wykonywanych lotów zgodnie ze zgłoszeniem.

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.

Ustawa Prawo lotnicze

Art. 209o.

1. Użytkownik statku powietrznego niebędący przewoźnikiem lotniczym, który nie zawarł umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w art. 209 ust. 1, **podlega karze pieniężnej w wysokości 0,25% minimalnej sumy ubezpieczenia.**

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Załącznik nr 5

3.3. Dla urządzeń latających o masie startowej powyżej 300 kg wykorzystywanych do wykonywania przewozu lotniczego lub świadczenia usług lotniczych wymagania zawarte w **załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych stosuje się odpowiednio**, z tym że zasady eksploatacji określa także **instrukcja operacyjna** określająca bezpieczny sposób prowadzenia działalności, zwana dalej „instrukcją”, z uwzględnieniem, że:

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Załącznik nr 5

- 1) instrukcję opracowuje podmiot, o którym mowa w pkt 3.2;
- 2) podmiot nadzorujący **nie zatwierdza instrukcji**;
- 3) na żądanie podmiotu nadzorującego podmiot, o którym mowa w pkt 3.2, przedstawia instrukcję do wglądu;
- 4) **instrukcja jest uzupełniana i zmieniana w sposób niezbędny do utrzymania jej stałej aktualności**;
- 5) zarządzanie ciągłą zdolnością do lotu, o której mowa w rozdziale 8 załącznika nr 2 do tego rozporządzenia, nie wymaga zatwierdzenia podmiotu nadzorującego;
- 6) nie jest wymagane opracowanie programu obsługi technicznej.

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Instrukcja Operacyjna PL-6

3.1.1.

Użytkownik jest obowiązany - w zakresie odpowiednim do struktury organizacyjnej oraz zadań, jakie w ramach statutowej lub uznanej działalności będą wykonywane podczas lotów jego statków powietrznych - do opracowania zasad użytkowania znajdujących się w jego dyspozycji statków powietrznych oraz do wdrożenia tych zasad i przestrzegania ich w procesie eksploatacji.

3.2.1.1.

Zasady eksploatacji określone w pkt 3.1 muszą być zawarte w wydanej przez użytkownika instrukcji wykonywania lotów (pkt 10.1).

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Instrukcja Operacyjna PL-6

10.1 Instrukcja wykonywania lotów (IWL)

10.1.1.

IWL może być wydawana i stosowana w tematycznie oddzielnych częściach dotyczących konkretnych zagadnień eksploatacji statków powietrznych. W takim przypadku każda z takich części musi być oznaczona wyraźną informacją iż jest ona określoną częścią instrukcji wykonywania lotów.

10.1.2.1.

IWL musi zawierać ustalenia i informacje ogólne, obejmujące: (...) (str. 391-395 rozporządzenia)

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Wymogi dotyczące pilotów.

Załącznik nr 5

3.5. Do wykonywania lotów, w ramach których jest wykonywany przewóz lotniczy lub są świadczone usługi lotnicze, jest uprawniony pilot, który:

- 1) posiada ważne uprawnienie instruktorskie lub co najmniej 100 godzin nalotu jako pilot dowódca na urządzeniach latających tej podkategorii, na której będzie wykonywany przewóz lotniczy lub świadczona usługa lotnicza;**
- 2) odbył przeszkolenie w podmiocie szkolącym zgodnie z programem specjalistycznym potwierdzone wpisem do osobistej dokumentacji praktyki lotniczej, jeżeli odbycie takiego szkolenia jest niezbędne dla uzyskania kwalifikacji i umiejętności ze względu na charakter świadczonych usług;**
- 3) wykonał co najmniej cztery loty jako pilot dowódca na urządzeniu latającym tej podkategorii, na której będzie wykonywany przewóz lotniczy lub świadczona usługa lotnicza, w okresie ostatnich 90 dni.**

Działalność komercyjna przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Wymogi dotyczące pilotów.

PL-6

9.4 Kontrola techniki pilotowania

9.4.1. Użytkownik jest obowiązany zapewnić, aby technika pilotowania w zakresie posiadanych przez pilotów licencji i posiadanych uprawnień oraz prawidłowość postępowania pilotów w niebezpiecznych sytuacjach były sprawdzane w sposób, który każdorazowo określi rzeczywiste kwalifikacje pilotów.

9.4.2. Sprawdzenie, o którym mowa w 9.4.1, należy przeprowadzać raz w okresie jednego roku w odniesieniu do pilotów samolotów i śmigłowców o masie maksymalnej dopuszczalnej do startu poniżej 5 700 kg oraz pilotów szybowcowych.

Loty nocne przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Załącznik nr 5

Rozdział 5

Wykonywanie lotów i postępowanie w sytuacjach niebezpiecznych

5.1. Lotów urządzeniami latającymi **nie wykonuje się:**

1) wcześniej niż 30 minut przed wschodem słońca i później niż 30 minut po zachodzie Słońca.

5.1.2. Na wniosek, na podstawie odrębnego postępowania, przepisu pkt 5.1 ppkt 1 nie stosuje się do urządzeń latających **wyposażonych w przyrządy i urządzenia wymagane do wykonywania lotów w nocy, o których mowa w rozdziałach 6 i 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych,** pilotowanych przez posiadacza świadectwa kwalifikacji lub licencji uprawniających do lotów nocnych.

Loty nocne przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, parolotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

PL-6

6.2.3 Wyposażenie do lotów nocnych

Statek powietrzny użytkowany w nocy oprócz wyposażenia wymaganego dla lotów w dzień musi posiadać dodatkowo następujące wyposażenie:

1. **busola magnetyczną;**
2. czasomierz wskazujący czas w godzinach, minutach i sekundach;
3. wysokościomierz ciśnieniowy;
4. prędkościomierz, którego instalacja powinna być zaopatrzona w urządzenie odwadniające;
5. inne dodatkowe przyrządy i wyposażenie określone przez organ nadzoru lotniczego państwa rejestracji.

Loty nocne przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

PL-6

6.2.3 Wyposażenie do lotów nocnych cd.

dodatkowe wyposażenie:

6. światła ostrzegawcze, jakie muszą być na statkach powietrznych, określone w załączniku nr 1;
7. reflektor do lądowania (...) - jeden z jednym włóknem żarzenia dla (...) samolotów i śmigłowców,
8. oświetlenie wszystkich przyrządów i wyposażenia, które są istotne dla bezpiecznego użytkowania statku powietrznego,
9. światła we wszystkich pomieszczeniach przeznaczonych dla ludzi,
10. urządzenia radiowe określone w pkt. 7.1.1, **(pozwolenie radiowe !)**
11. latarki elektryczne dla każdego stanowiska załogi.

Loty nocne przy użyciu urządzeń latających innych niż lotnie, parolotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

PL-6

6.3.8 Wyposażenie w spadochrony

6.3.8.1. Użytkownik powinien zapewnić, aby w przypadkach określonych w pkt 6.3.8.2 żaden statek powietrzny nie został użyty do lotu, jeżeli nie jest wyposażony przez producenta w integralny system ratowniczy lub jeżeli znajdujące się na pokładzie tego statku osoby nie posiadają spadochronów przygotowanych do niezwłocznego użycia.

6.3.8.2. Osoby znajdujące się na pokładzie statku powietrznego muszą być wyposażone w spadochrony:

(...)

(2) na jednosilnikowych samolotach i śmigłowcach podczas lotów nocnych.

Loty nocne przy użyciu lotni (załącznik 1).

Załącznik 1

Loty nocne przy użyciu lotni.

5.5.10. Lotów na lotniach nie wykonuje się:

(...)

2) wcześniej niż 30 minut przed wschodem słońca i później niż 30 minut po zachodzie słońca;

(...)

5.5.12. Przepisów pkt 5.5.10 ppkt 2 **nie stosuje się do lotów wykonywanych w obrębie ustalonego, jednego miejsca startu i lądowania** w przypadku posiadania:

1) jednego błyskowego światła ostrzegawczego koloru białego o częstotliwości błysków 40–100 na minutę;

2) urządzenia radiowego umożliwiającego łączność z organizatorem lotów – w przypadku lotów zorganizowanych;

3) latarki elektrycznej;

4) reflektora do lądowania albo oświetlonego miejsca lądowania.

Loty nocne przy użyciu paralotni (załącznik 2).

Załącznik 2

Loty nocne przy użyciu paralotni.

5.6.10. Lotów na paralotniach nie wykonuje się:

(...)

2) wcześniej niż 30 minut przed wschodem słońca i później niż 30 minut po zachodzie słońca;

(...)

5.6.12. Przepisów pkt 5.6.10 ppkt 2 **nie stosuje się do lotów wykonywanych w obrębie ustalonego, jednego miejsca startu i lądowania** w przypadku posiadania:

1) jednego błyskowego światła ostrzegawczego koloru białego o częstotliwości błysków 40–100 na minutę;

2) urządzenia radiowego umożliwiającego łączność z organizatorem lotów – w przypadku lotów zorganizowanych;

3) latarki elektrycznej;

4) reflektora do lądowania albo oświetlonego miejsca lądowania.

Loty nocne przy użyciu motolotni (załącznik 3).

Załącznik 3

Loty nocne przy użyciu motolotni.

5.1. Lotów na motolotniach nie wykonuje się:

1) wcześniej niż 30 minut przed wschodem słońca i później niż 30 minut po zachodzie słońca;

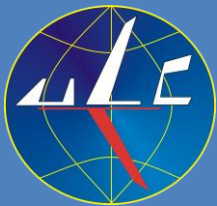
5.2. Przepisu pkt 5.1 ppkt 1 **nie stosuje się do lotów wykonywanych w obrębie ustalonego, jednego miejsca startu i lądowania** w przypadku posiadania przez motolotnię:

1) jednego błyskowego światła ostrzegawczego koloru białego o częstotliwości błysków 40-100 na minutę;

2) urządzenia radiowego umożliwiającego łączność z organizatorem lotów – w przypadku lotów zorganizowanych;

3) latarki elektrycznej;

4) reflektora do lądowania albo oświetlonego miejsca lądowania.

Dziękuję za uwagę

Jarosław Błaszczkowski

Naczelnik Inspektoratu Operacji Specjalistycznych, Lotów Lokalnych i Lotnictwa Ogólnego (LOL-2).

Tomasz Kuchciński

Starszy Specjalista

Inspektorat Operacji Specjalistycznych, Lotów Lokalnych i Lotnictwa Ogólnego (LOL-2).